

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd — RP 143/2024 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 143/2024 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Förvaltningsutskottet (FvUB 2/2025 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av utlänningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i utlänningslagen (301/2004) 3 § 26 punkten, 40 § 3 mom., 117 a, 121 och 121 a §, 122 § 2 mom., 127 §, 128 § 2 mom., 144 §, 146 § 2 mom., 148 § 2 mom., 150 och 151 §, 152 § 2 mom. och 171 § 3 mom.,

av dem 3 § 26 punkten sådan den lyder i lag 225/2024, 117 a § sådan den lyder i lagarna 813/2015 och 49/2017, 121 § sådan den lyder i lagarna 813/2015 och 426/2024, 121 a § sådan den lyder i lag 49/2017, 122 § 2 mom. sådant det lyder i lag 813/2015, 127 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 195/2011, 128 § 2 mom. sådant det lyder i lag 646/2016, 150 § och 152 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1214/2013, 151 § sådan den lyder i lagarna 1214/2013, 1022/2018 och 1206/2022 och 171 § 3 mom. sådant det lyder i lag 973/2007, samt

fogas till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 619/2006, 358/2007, 323/2009, 631/2011, 1338/2011, 668/2013, 1218/2013, 332/2016, 501/2016, 121/2022, 1206/2022, 216/2023, 389/2023 och 225/2024, en ny 27 punkt, i stället för den 27 punkt som upphävts genom lag 225/2024, till 40 §, sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 449/2012, 121/2022, 1206/2022 och 487/2024, nya 4 och 5 mom., till 58 §, sådan den lyder i lagarna 668/2013 och 472/2024, nya 7 och 8 mom. samt till lagen nya 123 b, 145 a och 150 a—150 c § som följer:

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

26) *EU-blåkort* ett uppehållstillstånd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2021/1883 om villkor för tredjelandsmedborgares inresa och vistelse för högkvalificerad anställning och om upphävande av rådets direktiv 2009/50/EG, nedan *blåkortsdirektivet*, som en medlemsstat i Europeiska unionen beviljar en tredjelandsmedborgare och som berättigar till vistelse och arbete på medlemsstatens territorium,

27) *olaglig vistelse* vistelse i landet av en sådan tredjelandsmedborgare som inte uppfyller eller inte längre uppfyller villkoren för inresa enligt kodexen om Schengengränserna eller villkoren för inresa eller vistelse enligt denna lag.

40 §

Uppehållsrätt

En utlänning, som vid lämnandet av en ansökan om uppehållstillstånd lagligen vistas i landet i enlighet med 1 mom., får lagligen vistas i landet tills ett beslut har fattats om ansökan i fråga.

En person som söker internationellt skydd får lagligen vistas i landet tills ett beslut har fattats om ansökan, om inte något annat följer av 201 § 7—9 mom.

Bestämmelser om utlänningars rätt att vistas i landet efter ett beslut om avlägsnande ur landet finns i 13 kap.

58 §

Återkallande av uppehållstillstånd

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd som innehas av en utlänning som vistas någon annanstans än i Finland återkallas, om utlänningen kan utvisas ur landet på en grund som nämns i 149 § 1 mom. 2—4 punkten. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta som innehas av någon som vistas någon annanstans än i Finland återkallas, om personen kan utvisas enligt det som föreskrivs i 149 § 4 mom.

Ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd återkallas, om personens flyktingstatus har upphört enligt det som föreskrivs i 107 § 1 mom. 6—8 punkten eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har upphört enligt det som föreskrivs i 107 § 3 mom. Ett EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta återkallas, om personens flyktingstatus har upphört enligt det som föreskrivs i 107 § 1 mom. 6 punkten eller om personens status som alternativt skyddsbehövande har upphört enligt det som föreskrivs i 107 § 3 mom.

Riksdagens svar RSV 12/2025 rd

117 a §

Allmänna förutsättningar för bestämmande av säkringsåtgärder

Säkringsåtgärder som avses i 118—120, 120 a, 120 b, 121 och 122 § kan vidtas mot en utlänning, om det är nödvändigt och proportionerligt

1) för att klarlägga förutsättningarna för hans eller hennes inresa eller vistelse i landet eller för att fastställa grunderna för hans eller hennes ansökan om internationellt skydd, eller

2) för att bereda eller säkerställa verkställigheten av ett beslut om att han eller hon ska avlägnas ur landet eller annars för att övervaka att utlänningen avlägsnar sig.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten bestämmer om säkringsåtgärder som avses i detta kapitel. Även Migrationsverket kan bestämma om säkringsåtgärder som avses i 118 och 120 a §. Säkringsåtgärderna bestäms av Migrationsverkets överdirektör eller i Migrationsverkets arbetsordning angivna tjänstemän som innehar chefsbefattning eller en befattning med motsvarande kravnivå vid Migrationsverket. En utlänning som blir föremål för en säkringsåtgärd ska meddelas grunden för säkringsåtgärden.

Om inte något annat föreskrivs nedan gäller säkringsåtgärden tills förutsättningarna för inresa eller vistelse i landet har klarlagts, tills grunderna för ansökan om internationellt skydd har fastställts, ett beslut som gäller avlägsnande ur landet har verkställts eller behandlingen av ärendet annars har avslutats. Om säkringsåtgärden inte längre är nödvändig för att säkerställa beslutsfattandet eller verkställigheten, ska det dock omedelbart bestämmas att den ska upphöra.

121 §

Förutsättningar för tagande i förvar

Om de säkringsåtgärder som avses i 118—120 och 120 a § inte är tillräckliga, får en utlänning utifrån en individuell bedömning tas i förvar, om

1) det med hänsyn till hans eller hennes personliga förhållanden eller övriga förhållanden finns grundad anledning att anta att det föreligger risk för att han eller hon avviker, undviker eller på något annat sätt avsevärt försvårar fattandet av beslut som gäller honom eller henne eller verkställigheten av beslut om avlägsnande av honom eller henne ur landet,

2) tagandet i förvar behövs för att utreda hans eller hennes identitet,

3) han eller hon har eller misstänks ha gjort sig skyldig till brott och behöver tas i förvar för att beredningen eller verkställigheten av ett beslut om avlägsnande ur landet ska kunna säkerställas,

4) medan han eller hon har varit tagen i förvar har han eller hon lämnat in en ny ansökan om internationellt skydd närmast i syfte att fördröja eller störa verkställigheten av ett beslut om avlägsnande ur landet,

5) tagandet i förvar grundar sig på artikel 28 i rådets förordning om bestämmandet av den ansvariga staten,

6) det med hänsyn till hans eller hennes personliga förhållanden och övriga förhållanden finns grundad anledning att anta att han eller hon utgör ett hot mot allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten,

7) tagandet i förvar behövs för tillämpning av det gränsförfarande som föreskrivs i 104 a § så att beslut om hans eller hennes rätt att resa in på Finlands territorium kan fattas under förfarandet, eller

Riksdagens svar RSV 12/2025 rd

8) han eller hon har sökt internationellt skydd och har genom sitt uppträdande orsakat betydande eller upprepade störningar i den allmänna ordningen i en förläggning eller dess omedelbara närhet eller visat att han eller hon är farlig för andras säkerhet och de åtgärder som avses i 2 kap. 10 § i polislagen har visat sig otillräckliga.

Bestämmelser om förutsättningarna för tagande av barn i förvar finns i 122 §.

121 a §

Risk för avvikande

Huruvida risk för avvikande föreligger avgörs utifrån en individuell helhetsbedömning. Vid bedömningen ska hänsyn tas till utlänningens ålder, hälsotillstånd och sociala förhållanden och andra relevanta faktorer som kan ha en direkt inverkan på risken för avvikande.

Om utlänningen inte visar något annat, antas i regel risk för avvikande föreligga i ett enskilt fall, om någon av följande omständigheter föreligger:

- 1) utlänningen har visat upp förfalskade handlingar eller förstört befintliga handlingar,
- 2) utlänningen har vägrat lämna sina fingeravtryck,
- 3) utlänningen har underlåtit att iaktta ett gällande inreseförbud som meddelats honom eller henne,
- 4) utlänningen vägrar att i enlighet med den skyldighet som föreskrivs i 145 a § samarbeta med de behöriga myndigheterna under ett förfarande för avlägsnande ur landet,
- 5) utlänningen gör våldsam motstånd under ett förfarande för avlägsnande ur landet,
- 6) en säkringsåtgärd enligt 118—120 och 120 a § har tillämpats, men den har varit otillräcklig,
- 7) utlänningen har uttryckligen meddelat att han eller hon inte har för avsikt att iaktta åtgärder som hänför sig till avlägsnande ur landet.

Risk för avvikande kan också antas föreligga, om någon av följande omständigheter föreligger:

- 1) utlänningen har bytt bostadsort utan att ha meddelat myndigheterna sin nya kontaktinformation,
 - 2) utlänningen saknar handlingar som styrker hans eller hennes identitet,
 - 3) utlänningen har underlåtit att iaktta ett beslut om avlägsnande ur landet inom den tidsfrist som beviljats för frivillig återresa,
 - 4) utlänningen inte har begett sig till en annan medlemsstat trots ett krav enligt 149 b §,
 - 5) utlänningen har olagligen anlänt till medlemsstaternas territorium,
 - 6) utlänningen har olovligen tagit sig till en annan medlemsstats territorium,
 - 7) en annan medlemsstat har fattat ett beslut om att avlägsna av utlänningen ur landet.
- Utlänningen kan motbevisa antagandet om risk för avvikande.

122 §

Tagande av barn i förvar

När det gäller ett barn som ska tas i förvar tillsammans med sin vårdnadshavare krävs det dessutom att tagandet i förvar är nödvändigt för att upprätthålla familjebanden mellan barnet och dess vårdnadshavare. Ett barn som tagits i förvar tillsammans med sin vårdnadshavare ska frigges se-

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd

nast tre månader efter det att barnet togs i förvar. I en situation som avses i 127 § 3 mom. kan tiden i förvar dock förlängas med högst tre månader.

— — — — —

123 b §

Placering av utlänningar som tagits i förvar och domstolsbehandling i nödsituationer som avses i återvändandedirektivet

Om det är fråga om en i artikel 18 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/115/EG om gemensamma normer och förfaranden för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna (*återvändandedirektivet*) avsedd nödsituation där ett exceptionellt stort antal personer som ska sändas tillbaka medför oväntat stora svårigheter för förvarsenheternas lokaler eller för de behöriga myndigheterna, är det möjligt att avvika från

- 1) de i 124 § 2 mom. föreskrivna handläggningstiderna,
- 2) det som i 123 a § 1 mom. föreskrivs om placeringen av en utlänning som tagits i förvar,
- 3) skyldigheten att enligt 11 § 3 mom. i lagen om bemötande av utlänningar som tagits i förvar och om förvarsenheter erbjuda separata inkvarteringsrum för familjer som tagits i förvar.

Statsrådet bestämmer vid sitt allmänna sammanträde om de i 1 mom. avsedda undantagen.

I nödsituationer ska tingsrätten ta upp ett ärende som gäller tagande i förvar till behandling senast sju dygn efter tagandet i förvar. Ett ärende som gäller tagande i förvar av ett barn som saknar vårdnadshavare ska tas upp till behandling senast två dygn efter det att barnet togs i förvar.

En utlänning som tagits i förvar kan i nödsituationer i stället för i en förvarsenhet placeras på någon annan lämplig plats. Inrikesministerier bestämmer, vilka dessa platser är. Om den utlänning som tagits i förvar är ett barn, ska barnet dock alltid placeras i en förvarsenhet.

127 §

Frigivning av den som har tagits i förvar

Den myndighet som behandlar ärendet ska förordna att den som har tagits i förvar genast ska frigges när det inte längre finns förutsättningar för förvar.

Den som har tagits i förvar ska frigges senast sex månader efter fattandet av beslutet om tagande i förvar, som grundar sig på klarläggandet av förutsättningarna för hans eller hennes inresa eller vistelse i landet eller på fastställandet av grunderna för hans eller hennes ansökan om internationellt skydd. Tagandet i förvar kan förlängas med högst sex månader, om det är nödvändigt att förlänga tiden i förvar för att trygga allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten.

Den som har tagits i förvar ska frigges senast sex månader efter fattandet av beslutet om tagande i förvar, som grundar sig på beredningen eller säkerställandet av verkställigheten av ett beslut om att han eller hon ska avlägsnas ur landet eller annars på övervakning av att utlänningen avlägsnar sig ur landet. Tiden för hållande i förvar kan förlängas med högst 12 månader, om den som tagits i förvar inte samarbetar för att tillbakasändningen ska kunna genomföras eller sådana handlingar som behövs för tillbakasändningen inte fås från ett tredjeland och verkställigheten av avlägsnandet ur landet fördröjs av denna orsak. En förutsättning för förlängning av tiden i förvar är då att det fortfarande finns en skälig möjlighet att verkställa avlägsnandet ur landet.

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd

Om en tingsrätt har beslutat att den som tagits i förvar fortfarande ska hållas i förvar, ska myndigheten utan dröjsmål göra en anmälan om frigivningen till tingsrätten på förvaringsorten. Anmälan kan göras per telefon eller elektroniskt. En anmälan som gjorts per telefon ska utan dröjsmål lämnas till tingsrätten i skriftlig form.

128 §

Ny behandling av ett ärende i tingsrätten

På begäran av den som tagits i förvar ska tingsrätten ta upp ärendet till ny behandling tidigare än vad som anges i 1 mom., om det finns skäl till det med anledning av någon omständighet som framkommit efter den föregående behandlingen. Den myndighet som behandlar ärendet ska omedelbart underrätta den som tagits i förvar och dennes biträde om sådana väsentliga förändringar i omständigheterna som ger anledning till ny behandling, om det inte med stöd av 127 § 1 mom. förordnats om omedelbar frigivning av den som tagits i förvar. Tingsrätten ska på tjänstens vägnar ta upp ärendet till ny behandling senast tre månader efter ett beslut genom vilket tingsrätten har bestämt att den som tagits i förvar fortfarande ska hållas i förvar på placeringsstället i fråga, om inte ärendet tagits upp till ny behandling innan det på begäran av den som tagits i förvar.

144 §

Inreseförbud

Med *inreseförbud* avses i denna lag ett förbud för viss tid eller tills vidare att komma till en eller flera medlemsstater i Europeiska unionen eller Schengenstater.

145 a §

Skyldighet att samarbeta

En utlänning ska samarbeta med de behöriga myndigheterna genom alla skeden av ett förfarande för avlägsnande ur landet. En utlänning är skyldig att

- 1) uppge alla de omständigheter som behövs för styrkande av hans eller hennes identitet,
- 2) uppge transitländerna på hans eller hennes resrutt till Finland,
- 3) vara anträffbar under hela den tid som förfarandet pågår, och
- 4) begära ett giltigt resedokument av myndigheten i sitt hemland och bidra till den identifiering som myndigheterna i hemlandet utför för att utfärda resedokumentet.

I samband med delgivningen av ett beslut om avlägsnande ur landet ska utlänningen informeras om skyldigheten att samarbeta och om eventuella följder av underlåtenhet att fullgöra skyldigheten.

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd

146 §

Helhetsbedömning

När meddelande av inreseförbud och dess längd provas ska det dessutom beaktas om utlänningen har band till Finland eller någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller Schengenstat som avser familjen eller arbetet och vilkas skötsel oskäligt skulle försvåras av ett inreseförbud. Vid prövning av ett meddelande av inreseförbud för en utlänning vars ansökan om internationellt skydd har avslagits kan även de omständigheter som legat till grund för att ansökan avslagits samt om utlänningen genom sin verksamhet väsentligt försökt försvåra behandlingen av asylansökan beaktas.

148 §

Avvisningsgrunder

Även en sådan utlänning kan avvisas som kommit till landet utan uppehållstillstånd och vars vistelse i Finland skulle kräva visum eller uppehållstillstånd, men som inte sökt eller beviljats ett sådant. Dessutom kan en utlänning vars vistelse under den tid ansökan behandlas inte är laglig i enlighet med vad som föreskrivs i 40 § avvisas.

150 §

Meddelande av inreseförbud för en utlänning som vistas i Finland

En utlänning kan meddelas inreseförbud i ett beslut om nekad inresa, avvisning eller utvisning.

Inreseförbud meddelas när det inte med stöd av 147 a § fastställts någon tidsfrist för frivillig återresa eller utlänningen inte frivilligt har avlägsnat sig ur landet inom den tidsfrist som fastställts för återresan. I dessa situationer tillämpas inte helhetsbedömning enligt 146 §. Man får i enskilda fall avstå från att meddela inreseförbud, om ett barns bästa eller skyddet för familjelivet förutsätter det.

Inreseförbud meddelas inte en utlänning som beviljats uppehållstillstånd med stöd av 52 a § men som därefter inte beviljats ett nytt uppehållstillstånd eller vars uppehållstillstånd har återkallats. Inreseförbud meddelas dock om denne har underlåtit att iaktta plikten att återvända eller äventyrar allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten.

Om utlänningen inte frivilligt har avlägsnat sig ur landet inom den fastställda tidsfristen kan inreseförbud meddelas genom ett särskilt beslut. Inreseförbud kan meddelas genom ett särskilt beslut även i sådana fall där utlänningen tidigare meddelats ett beslut om nekad inresa, avvisning eller utvisning och grunden för meddelandet av inreseförbud inte har framkommit förrän efter det att beslutet meddelades.

Inreseförbudet meddelas som ett nationellt förbud, om utlänningen har ett sådant uppehållstillstånd i en annan medlemsstat i Europeiska unionen eller Schengenstat som inte återkallas.

Riksdagens svar RSV 12/2025 rd

150 a §

Meddelande av inreseförbud för en utlänning som vistas någon annanstans än i Finland

En utlänning som vistas någon annanstans än i Finland kan meddelas inreseförbud, om hans eller hennes uppehållstillstånd eller EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta har återkallats med stöd av vad som föreskrivs i 58 § 4 eller 7 mom. Inreseförbud meddelas i samband med ett beslut om återkallande av uppehållstillstånd eller om återkallande av EU-uppehållstillstånd för varaktigt bosatta.

Inreseförbud kan meddelas genom ett särskilt beslut, om en utlänning som är misstänkt för eller konstaterats ha gjort sig skyldig till brott eller som äventyrar den nationella säkerheten har undvikit ett meddelande av inreseförbud genom att lämna Finland innan ett förfarande för avlägsnande av honom eller henne ur landet är avslutat.

En utlänning som söker ett uppehållstillstånd utomlands med stöd av 60 § kan meddelas inreseförbud, om han eller hon har vägrats uppehållstillstånd med stöd av vad som föreskrivs i 36 § eller 36 a § 1—4 punkten.

150 b §

Tidpunkten för inreseförbudets början samt inreseförbudets längd

Inreseförbud meddelas för en tidsperiod på högst fem år. Om en utlänning anses äventyra allmän ordning eller allmän säkerhet eller den nationella säkerheten, kan dock ett högst 15 år långt inreseförbud meddelas honom eller henne.

En utlänning som dömts till straff för ett grovt eller yrkesmässigt brott kan meddelas inreseförbud tills vidare, om han eller hon utgör ett allvarligt hot mot allmän ordning eller allmän säkerhet. Om en utlänning anses utgöra ett allvarligt hot mot den nationella säkerheten, kan inreseförbudet meddelas tills vidare.

Bestämmelser om den helhetsbedömning som ska göras när inreseförbudets längd prövas finns i 146 §.

Inreseförbudet börjar gälla från den tidpunkt då utlänningen faktiskt avlägsnar sig från Europeiska unionens medlemsstaters och Schengenstaternas territorium. Ett inreseförbud som meddelats en utlänning som vistas någon annanstans än i Finland träder dock i kraft omedelbart efter att en behörig myndighet har fattat ett beslut om saken.

150 c §

Återkallande av inreseförbud

Ett inreseförbud kan återkallas helt eller delvis på grund av ändrade förhållanden eller av någon viktig personlig orsak. Inreseförbudet kan återkallas också om en utlänning har meddelats inreseförbud på någon annan grund än att det inte beviljats någon tidsfrist för frivillig återresa eller att plikten att återvända inte har iakttagits, och utlänningen kan bevisa att han eller hon har lämnat landet i överensstämmelse med ett beslut om avlägsnande ur landet.

Riksdagens svar RSv 12/2025 rd

151 §

Polisen och gränskontrollmyndigheten

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska vidta åtgärder för att neka en utlänning inresa, avvisa eller utvisa honom eller henne eller enligt 149 b § kräva att han eller hon beger sig till en annan medlemsstat i Europeiska unionen, om utlänningen inte uppfyller villkoren för inresa eller vistelse i landet.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan fatta beslut om avvisning av en utlänning. Bestämmelser om Migrationsverkets behörighet att fatta beslut om avvisning finns i 152 § 1 och 2 mom.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan meddela en utlänning inreseförbud för högst fem år.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om utvisning av en utlänning. Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska göra en framställning till Migrationsverket om nekad inresa för eller avvisning av en utlänning, om polisen eller gränskontrollmyndigheten bedömer att utlänningen bör meddelas inreseförbud för en längre tid än fem år. Polisen eller gränskontrollmyndigheten kan göra en framställning till Migrationsverket om avvisning av en utlänning också när ärendet med tanke på tillämpningen av 148 § är av betydelse i andra liknande fall.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten verkställer beslut om nekad inresa, avvisning och utvisning.

I samband med avvisning och utvisning kan polisen eller gränskontrollmyndigheten införa nödvändiga anteckningar om avlägsnande ur landet i den berörda personens resedokument. Inga anteckningar ska dock göras om det finns anledning att anta att de kan orsaka personen betydande problem.

Polisen eller gränskontrollmyndigheten ska för återvändande bevilja den som ska avlägsnas ur landet en europeisk resehandling som det föreskrivs om i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1953 om inrättandet av en europeisk resehandling för återvändande av tredjelandsmedborgare som vistas olagligt i medlemsstaterna och om upphävande av rådets rekommendation av den 30 november 1994.

152 §

Migrationsverket

Migrationsverket ska besluta om avvisning, om utlänningen har ansökt om uppehållstillstånd på grund av internationellt skydd eller tillfälligt skydd.

Riksdagens svar RSV 12/2025 rd

171 §

Behöriga myndigheter

Migrationsverket beslutar om meddelande av inreseförbud med stöd av 170 §. Även polisen eller gränskontrollmyndigheten kan besluta om meddelande av inreseförbud med stöd av den paragrafen för högst fem år.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Helsingfors 7.3.2025

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare